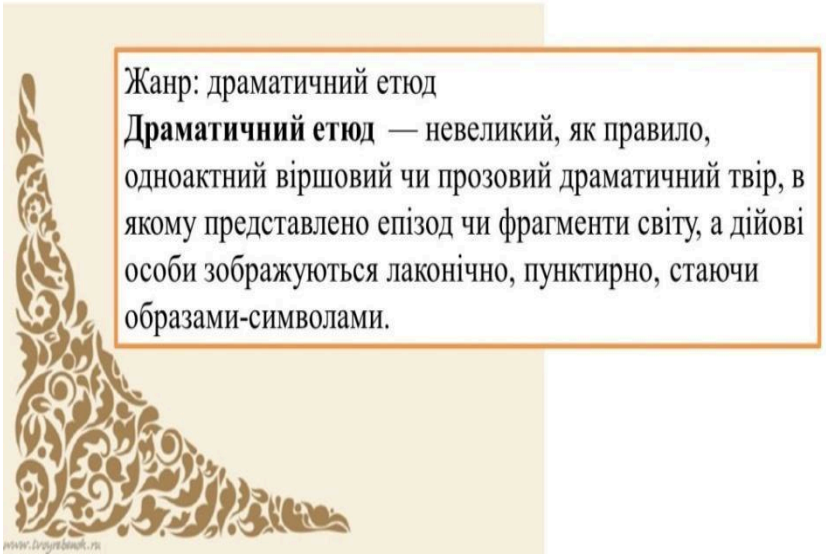
06-09.09.24р. 24гр. укр. літ.

Доброго дня! Тема уроку. Драматичний етюд «По дорозі в Казку!» Дорога в казку – символ духовних поривань до кращого життя. Трагічна суперечність між мрією, духовністю й жорстокістю

Увага! Виконані завдання надсилати за електронною адресою: moshev2020@icloud.com

Теоретична частина

Проблема вождя і народу супроводжує людство вже не одну тисячу років. Саме їй присвячена драма **“По дорозі в Казку”.** В ній Олександр Олесь зображає, як сміливці досягають мети. Для цього часто доводиться йти на подвиги, а нерідко — й на смерть.

Наш аналіз допоможе краще з’ясувати всі перипетії твору Образ Казки як символ у цьому творі — багатогранний. Це і держава, і мрія, і земля обітована — тобто все те, що манить і тривожить людські уми, спонукає до руху вперед.

Драматичний етюд «По Дорозі в казку» є одним із взірців української *символістської драми*, оскільки проблемно-тематичні площини автор вирішив максимально абстрактно. Персонажі не мають імен (*Хлопчик, Дівчина, Перший з натовпу*), наскрізною є символіка (Казка — казкова омріяна країна, світле майбутнє, добро, благо, червоні маки — дороговказ до цієї мети, дорога — очищення).

Тема твору є розробленою як у вітчизняній, так і в зарубіжній літературах. Це *взаємини героя, індивідуальності й натовпу, колективу, розбіжність між мрією й дійсністю, ідеалом і реальністю*. Така ж тема стала предметом зображення у творах «Стара Ізергіль» (Легенда про Данко) М. Горького, «Мойсей» І. Франка. Частково простежуються і ремінісценції із драмою М. Метерлінка «Сліпі». Але О. Олесь по-новому вирішує проблему взаємодії героя і натовпу. Люди блукають по лісу, в якому немає нічого *«рідного й знайомого»*, а герой прагне вивести їх із темряви. Власне кажучи, страшний ліс є постійним місцем перебування натовпу, очевидно, засліпленого власним прагматизмом, лінощами, а якоюсь мірою, і побоюванням змін. Натовп говорить Йому: *«Ти*

сам йди, а ми і тут свій вік як-небудь доживем». У цьому вся сутність *психології маси*, яка думає тільки про свій вік, а не про майбутнє, яка не ставить собі на меті нічого, крім звичайного існування. І хоч герой вірить у Казку, прагнучи дійти туди сам і довести народ, Він зневірюється. Виходить, що це тільки головному героєві затісно в хаті, де *«ніде й крил розправить»*.
Якщо порівнювати драму О. Олеся з сюжетно схожим твором М. Горького («Легендою про Данко»), то відчувається набагато глибший філософський рівень проблематики. Адже Данко веде народ до цілком конкретної країни, він герой, який здатний до самопожертви заради мрії інших, і хоч Данко помирає і ніхто йому не вдячний, проте натовп потрапляє до світлого майбуття, хай і затоптавши в екстазі свого поводиря.
У О. Олеся головний герой теж помирає, вбитий зневіреними, але лише Він бачить, що Казка існує, а натовп повертає назад, у ліс, у болото. Очевидно, маси просто не готові прийняти ту Казку, до якої їх веде герой.

Отже, за О. Олесем, Казка не для всіх. І причина того, що юрба обирає темний ліс, а не світлу Казку, всередині кожного з цього натовпу. До того часу, поки внутрішнє бажання кожного з маси не стане його особистим, доки кожен не вирішить для себе необхідність шляху до мрії, не стане таким, як Він, доти жоден не потрапить до Казки.
У такому контексті символічними постають і образи Дівчини й Хлопчика. Дівчина — це ніби символ вагання між мрією (яка все ж таки примарна) і тим, що вже є, тобто дійсністю. Показово, що Дівчина, хоч і вступає в суперечку ідей з Ним, остаточно не зневірюється в існуванні Казки, в тому, що там буде краще.
Хлопчик років десяти, який справді живе в Казці, є доказом того, що вона існує. Але найголовніше смислове навантаження цього образу полягає в тому, що для того, щоб потрапити до Казки, треба бути духовно чистим, відкритим до всього нового, як дитина, і вірити в свої сили, довіряти самому собі, чого не вистачило навіть Йому.
Можна припустити, що саме ***дорога до Казки є метою блукань***, що характеризує її як *символ страждань, можливість очищення від темряви*. Така сліпота натовпу (чи то вроджена, чи набута) в умовах вічної темряви, коли «В цім лісі завжди ніч — вночі день», є співзвучною до сліпоти в драмі М. Метерлінка «Сліпі».
В етюді «По дорозі в Казку» відчутний *вияв філософії двох світів — матеріального й духовного*. І хоча духовний світ є вищим, ціннішим, перемагає матеріальний, звідси й песимістичний фінал твору, адже до Казки не потрапив ніхто.
Автор залишає відкритим питання, чи вдасться комусь із тих, хто пішов назад у темряву, бодай одним оком побачити цю Казку.

Опрацювати таблицю «Риси символізму»

Спільне

Європа	***Україна***
Заглядає у внутрішній світ людини.	Заглиблення у внутрішній світ.
Осмислення вічних символів і образів.	Філософічність.
Звертання до вічних філософських тем.	Творчий інтуїтивізм.
Інтуїтивізм творчості.	Музична стихія поезії.
Музичність, ліризм поезій.	Основний художній прийом – символ (знак, натяк, загадка).
Основний художній прийом – символ (знак, натяк, загадка).	
Розвиток жанрів (і верлібр).	

Відмінне

Європа	***Україна***
В основі – «філософія життя» Ніцше.	В основі – «філософія серця» Г. Сковороди.
Аполітичність.	Громадянський пафос.
Заперечення естетики реалістичності.	Заперечення народницької естетики.
Використання символів міфологічного походження.	Використання символів фольклорного походження.
Міфотворчість.	Оптимістичні і песимістичні настрої.
Переважає песимістичний настрій.	Розвиток національних культурних традицій.

Домашнє завдання

- **дати відповіді на питання**

- Чому Олеся вважають символістом…
- Чи є Олександр Олесь патріотом, адже…
- Про що змушує замислитися етюд «По дорозі в казку»…

- **Скласти висловлювання** «Казка життя людства — вигадка чи реальність?».